CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER DERS PLANI

Birinci Bölüm
GİRİŞ VE GENEL BİLGİLER

§ 1. CEZA HUKUKU VE TEMEL KAVRAMLARI

I. CEZA HUKUKUNUN TANIMI VE GÖREVİ
II. CEZA HUKUKUNUN AYRIMLARI VE YAKIN BİLİM DALLARI
  A. Genel Olarak
  B. Maddi Ceza Hukuku
  C. Ceza Muhakemesi Hukuku
  D. Ceza İnfaz Hukuku
  E. Kabahatler Hukuku
  F. Kriminoloji
  G. Diğer
III. CEZA HUKUKUNUN TEMEL KAVRAMLARI VE BENZER KAVRAMLAR
  A. Suç, Ceza ve Güvenlik Tedbiri
  B. İdari Suç, Kabahat, İdari Yaptırım
  C. Disiplin Suçu ve Disiplin Cezası
  D. Disiplin Hapsi ve Tazyik Hapsi

§ 2. CEZA HUKUKU YAPTIRIMLARININ AMACI

I. CEZANIN AMACINA DAİR TEORİLER
  A. Mutlak Teoriler: Adaletçi Teoriler
  B. Nispi Teoriler: Yararcı Teoriler
    1. Genel Önleme Teorisi
    2. Özel Önleme Teorisi
  C. Uzlaştırıcı Teoriler
II. GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN AMACI
III. MAĞDURİYETİN GİDERİLMESİ

§ 3. SUÇ POLİTİKASININ TEMEL İLKELERİ

I. HUKUK DEVLETİ İLKESİ
II. KUSUR İLKESİ
III. HÜMANİZM İLKESİ

§ 4. CEZA HUKUKUNUN KAYNAKLARI VE TÜRK CEZA HUKUKU REFORMU

I. KAYNAKLAR
  A. Asli Kaynaklar
    1. Anayasa
    2. Kanunlar
      a. Ceza Kanunları ve Diğer Kanunlar
      b. Türk Ceza Kanunu ile Özel ve Yan Ceza Kanunları Arasındaki İlişki
    3. Milletlerarası Sözleşmeler
  B. Tali Kaynaklar
    1. Yargısal Kararlar

2. Öğreti
3. Örf ve Adet Kuralları
4. Ahlâk Kuralları

II. TÜRK CEZA HUKUKU REFORMU
   A. Osmanlı Dönemi Ceza Kanunları
   B. Cumhuriyet Dönemi Ceza Kanunları
      1. 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu
      2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu

§ 5. CEZA KANUNLARININ GÜVENCE FONKSİYONU

I. SUÇTA VE CEZADA KANUNİLİK İLKESİ
   A. Genel Olarak
   B. Belirlilik İlkesi
   C. İdarenin Düzenleyici İşlemleriyle Suç ve Ceza Koyma Yasağı

II. CEZA KANUNLARININ YORUMU VE KIYAS YASAĞI
   A. Ceza Kanunlarının Yorumu
   B. Kıyas Yasağı

III. CEZA KANUNLARININ ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI
   A. Genel Olarak
   B. Geçmişe Uygulama Yasağı
   C. Lehe Kanunun Geçmişe Uygulanması
   D. Geçici ve Süreli Kanunlar

İkinci Bölüm
SUÇ ÖĞRETİSİ

§ 6. SUÇ ÖĞRETİSİNE GİRİŞ

I. SUÇ ÖĞRETİSİNİN KONUSU VE İŞLEVİ

II. SUÇ SİSTEMATİĞİNİN TEMEL KAVRAMLARI
   A. Hareket ve Fiil
   B. Tipe Uygunluk ve Tipiklik
   C. Hukuka Aykırılık ve Haksızlık
   D. Kusurluluk ve Kusur
   E. Cezalandırılabilirliğin Diğer Şartları

III. SUÇ ÖĞRETİLERİ
   A. Klasik Suç Öğretisi
   B. Yeni Klasik Suç Öğretisi
   C. Amaçsal (Final) Suç Öğretisi
   D. Karma Suç Öğretileri

§ 7. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

I. MADDİ UNSURLAR
   A. Hareket
      1. Hareket Öğretileri
         a. Doğal (Nedensel) Hareket Öğretisi
         b. Amaçsal (Final) Hareket Öğretisi

c. Sosyal Hareket Öğretisi
d. Olumsuz (Negatif) Hareket Öğretisi
e. Kişisel Hareket Öğretisi
f. Diğer Hareket Öğretileri

2. Hareketin Fonksiyonları
3. Hareket Yeteneği
   a. Kavram
   b. Tüzel Kişinin Hareket Yeteneği Sorunu
4. Hareket Açısından Suç Türleri
   a. Hareketin Sayısı: Tek Hareketli, Çok Hareketli ve Seçimlik Hareketli Suçlar
   b. Hareketin Önemi: Serbest Hareketli ve Bağlı Hareketli Suçlar
   c. Hareketin Şekli: İcrai ve İhmali Suçlar
      (1) İcrai Suçlar
      (2) İhmali Suçlar
         i. Kavram
         ii. Gerçek İhmali Suçlar
         iii. Görünüşte İhmali Suçlar

B. Hareketin Konusu
   1. Kavram
      a. Hareketin Konusu ve Suçun Konusu
      b. Hukuki Değer ve Hukuki Değerin Konusu
   2. Konu Üzerindeki Etkiye Göre Suç Türleri
      a. Zarar Suçları
      b. Tehlike Suçları
         (1) Zarar Suçları
         (2) Tehlike Suçları
            i. Somut Tehlike Suçları
            ii. Soyut Tehlike Suçları
            iii. Soyut-Somut Tehlike (Elverişlilik) Suçları

C. Netice
   1. Netice Kavramı
   2. Netice Açısından Suç Türleri
      a. Sırf Hareket Suçları ve Neticeli Suçlar
      b. Tek Neticeli, Çok Neticeli, Seçimlik Neticeli Suçlar
      c. Ani Suçlar ve Mütemadi Suçlar
   3. Neticeli Suçlarda Sorumluluk
      a. Nedensellik Bağı
         (1) Kavram
         (2) Nedensellik Teorileri
            i. Şart Teorisi
            ii. Uygun Neden Teorisi
            iii. Hukuki Önem Teorisi
      b. Objektif İsnadiyet
         (1) Kavram

(2) İsnadiyeti Engelleyen Haller

D. Fail
   1. Genel Olarak
   2. Fail Açısından Suç Türleri
      a. Genel Suçlar
      b. Özgü Suçlar
      c. Bizzat İşlenebilen Suçlar

E. Mağdur
   1. Genel Olarak
   2. Mağdur ve Suçtan Zarar Gören

II. MANEVİ UNSURLAR

A. Genel Olarak

B. Kast
   1. Kavram
   2. Türleri
      a. Doğrudan Kast
      b. Olası Kast
   3. Kapsamı
   4. Bulunması Gereken Zaman
   5. Kastı Engelleyen Hata: Maddi Unsurları Bilmeme

C. Amaç veya Saik

D. Taksir
   1. Kavram
   2. Türleri
      a. Bilinçli Taksir
      b. Bilinçsiz Taksir

E. Kast ve Taksirin Bileşimi: Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar

III. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

A. Kavram
   1. Tipe Uygunluk (Maddi ve Manevi Unsurlar) ile İlişkisi
   2. Hukuka Özel Aykırılık Kavramı

B. Hukuka Uygunluk Nedenleri
   1. Kanun Hükmünü İcra
      a. Kanun Hükmü Kavramı
      b. Çeşitli Örnekler
         (1) Geçici Yakalama Yetkisi
         (2) Kolluğun Silah Kullanma Yetkisi
         (3) Diğer
   2. Yetkili Merciin Hukuka Uygun Emrini İfa
      a. Hukuki Esası
      b. Şartları
         (1) Yetkili Merciden Verilmiş Bir Emrin Varlığı
         (2) Emrin Hukuka Uygun ve Bağlayıcı Olması
   3. Meşru Savunma

a. Hukuki Esası
b. Şartları
(1) Saldırıya İlişkin Şartlar
i. Bir Saldırının Varlığı
ii. Saldırının Kişisel Bir Hakka Yönelik Olması
iii. Saldırının Haksız Olması
iv. Saldırının Güncel Olması
(2) Savunmaya İlişkin Şartlar
i. Savunmanın Zorunlu Olması
ii. Savunmanın Orantılı Olması

4. Hakkın Kullanılması
a. Genel Olarak
b. Şartları
(1) Bir Hakkın Varlığı
(2) Hakkın Doğrudan Kullanılabilir Olması
(3) Hakkın Sınırları İçinde Kullanılması
c. Çeşitli Örnekler

5. İlgilinin Rızası
a. Hukuki Esası
b. Tipikliği Engelleyen Rızadan Ayrımı
c. Şartları
(1) Rızanın Konusu: Mutlak Surette Tasarruf Edilebilir Kişisel Bir Hak
(2) Rızaya Ehliyet
(3) Rızanın Açıklanması

C. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması
D. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Şartlarında Hata

§ 8. SUÇUN NİTELİKLİ UNSURLARI

I. GENEL OLARAK
II. MADDİ NİTELİKLİ UNSURLAR
A. Hareket
B. Hareketin Konusu
C. Netice
1. Genel Olarak
2. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar
D. Fail
E. Mağdur
III. MANEVİ NİTELİKLİ UNSURLAR
A. Amaç veya Saik
B. Tasarlama
C. Canavarca His
IV. NİTELİKLİ UNSURLARDA HATA
A. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsurlarda Hata
B. Daha Hafif Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsurlarda Hata

§ 9. KUSURLULUK

I. KAVRAM
II. KUSUR TEORİLERİ
  A. Psikolojik Teori
  B. Normatif Teori
  C. Diğer Teoriler
III. KUSUR YETENEĞİNİ ETKİLEYEN NEDENLER
  A. Yaş Küçüklüğü
    1. Kavram
    2. Yaş Grupları
  B. Akıl Hastalığı
    1. Kavram
    2. Hastalığın Etki Dereceleri
  C. Sağır ve Dilsizlik
    1. Kavram
    2. Yaş Grupları
  D. Geçici Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisi
    1. Geçici Nedenler
    2. Nedeninde Serbest Hareket Kuramı
    3. Alkol veya Uyuşturucu Maddelerin İradi veya İrade Dışı Kullanımı
    4. Alkol veya Uyuşturucu Madde Bağımlılığı
IV. HAKSIZLIK BİLİNCİ VE BU BİLİNCİ ETKİLEYEN HATA HÂLLERİ
  A. Genel Olarak
  B. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Şartlarında Hata
    1. Katı Kusur Teorisi
    2. Tipikliğin Olumsuz Unsurları Teorisi
    3. Sınırlı Kusur Teorisi
  C. Haksızlık Hatası
    1. Doğrudan Haksızlık Hatası
    2. Dolaylı Haksızlık Hatası
V. MAZERET NEDENLERİ
  A. Hukuka Aykırı Fakat Bağlayıcı Emrin İfası
    1. Hukuki Esası
    2. Şartları
      a. Yetkili Merciden Verilmiş Bir Emrin Varlığı
      b. Emrin Hukuka Aykırı ve Bağlayıcı Olması
      c. Emrin Denetlenmesinin Kanundan Tarafından Engellenmiş Olması
  B. Zorunluluk Hâli
    1. Hukuki Esası
    2. Şartları
      a. Tehlikeye İlişkin Şartlar
        (1) Bir Tehlikenin Varlığı
        (2) Tehlikenin Kişisel Bir Hakka Yönelik Olması
        (3) Tehlikeye Bilerek Neden Olunmaması

(4) Tehlikenin Ağır ve Muhakkak Olması
b. Korunmaya İlişkin Şartlar
(1) Korunmanın Zorunlu Olması
(2) Korunmanın Orantılı Olması
C. Meşru Savunmada Sınırın Heyecan, Korku veya Telaş Nedeniyle Aşılması
D. Cebir veya Tehdit
E. Hafifletici Mazeret Nedeni: Haksız Tahrik
1. Hukuki Esası
2. Şartları
a. Haksız Bir Fiilin Varlığı
b. Haksız Fiilin Failde Hiddet veya Şiddetli Elem Meydana Getirmesi
c. Suçun Hiddet veya Şiddetli Elem Etkisi Altında İşlenmesi
d. Suçun Haksız Fiili Gerçekleştiren Kişiye Karşı İşlenmesi
3. Bazı Kurum ve Kavramlarla İlişkisi
a. Meşru Savunma
b. Tasarlama
c. Kan Gütme veya Töre Saiki
F. Mazeret Nedenlerinin Şartlarında Hata

§ 10. CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN DİĞER ŞARTLARI

I. GENEL OLARAK
II. OBJEKTİF CEZALANDIRILABİLİRLİK ŞARTLARI
A. Kavram
B. Çeşitli Örnekler
C. Sonuçları
III. ŞAHSİ CEZASIZLIK VE ŞAHSİ İNDİRİM NEDENLERİ
A. Kavram
B. Yasama Sorumsuzluğu: Mutlak Dokunulmazlık
C. Belirli Yakınlıklar
IV. CEZAYI KALDIRAN VEYA AZALTAN ŞAHSİ NEDENLER
A. Kavram
B. Taksirli Suç Nedeniyle Failin Mağdur Olması
C. Etkin Pişmanlık
D. Diğer Nedenler
V. CEZA MUHAKEMESİ ŞARTLARI
A. Kavram
B. Şikâyet
C. Talep, Müracaat, İzin ve Karar

§ 11. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

I. SUÇA TEŞEBBÜS
A. Teşebbüsün Hukuki Niteliği
B. Teşebbüsün Cezalandırılma Nedenine Dair Teoriler
1. Objektif Teoriler
2. Sübjektif Teoriler

3. Karma Teoriler
4. Türk Ceza Kanunu'nun Esas Aldığı Teori

C. Teşebbüsün Şartları
1. Kast
2. İcraya Başlama
3. Elverişlilik
4. Suçun Failin Elinde Olmayan Nedenlerle Tamamlanamaması

D. Teşebbüs Açısından Özellik Taşıyan Hâller
1. Hazırlık ve Kalkışma Suçları
2. Sırf Hareket Suçları
3. İhmali Suçlar
4. Nitelikli Haller ve Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar
5. Objektif Cezalandırılabilirlik Şartları İçeren Suçlar

E. Gönüllü Vazgeçme
1. Genel Olarak
2. Vazgeçme Nedeniyle Teşebbüsten Cezalandırılmamanın Nedenine Dair Teoriler
3. Vazgeçmenin Şartları
4. Vazgeçmenin Sonucu

II. SUÇA İŞTİRAK

A. İştirakin Hukuki Esası
1. İştirakin Tanımı
2. Tek Failli ve Çok Failli Suçlar
3. Geniş ve Dair Fail Kavramı: Teklik (Eşitlik) ve İkilik (Failik ve Şeriklik) Sistemi

B. Faillik ve Şeriklik Ayırımı Teorileri
1. Objektif Teoriler
2. Sübjektif Teori
3. Fiil Hâkimiyeti Teorisi

C. Faillik Türleri
1. Müstakil ve Doğrudan Faillik: Harekete Hâkimiyet
2. Müşterek Faillik: Fonksiyonel Hâkimiyet
3. Dolaylı Faillik: İradeye Hâkimiyet

D. Şeriklik
1. Şerikliğin Cezalandırılma Nedeni
2. Bağlılık Kuralı
3. Şeriklik Türleri
   a. Azmettirme
   b. Yardım Etme

E. İştirak Açısından Özellik Taşıyan Hâller
1. Özgü Suçlar
2. Bizzat İşlenebilen Suçlar
3. İhmali Suçlar
4. Mütemadi Suçlar
5. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar

6. Nitelikli Hallerin Sirayeti
7. Hata ve Sapma Halleri
8. Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme

III. SUÇLARIN İÇTİMAI
- A. Kavram
- B. Fiil Tekliği ve Çokluğu
- C. Görünüşte İçtima
  1. Genel Olarak
  2. Özel ve Genel Norm İlişkisi
  3. Tüketen ve Tüketilen Norm İlişkisi
  4. Asli ve Tali Norm İlişkisi
- D. Gerçek İçtima ve İstisnaları
  1. Genel Olarak
  2. Zincirleme Suç
  3. Fikri İçtima
     a. Aynı Neviden Fikri İçtima
     b. Farklı Neviden Fikri İçtima

Üçüncü Bölüm
YAPTIRIM ÖĞRETİSİ

§ 12. CEZA HUKUKU YAPTIRIMLARI

I. GENEL BİLGİLER

II. CEZALAR
- A. Genel Olarak
- B. Hapis Cezası
  4. Hapis Cezasının Olumlu ve Olumsuz Yönleri
  5. Hapis Cezasının Türleri
     a. Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis
     b. Müebbet Hapis
     c. Süreli Hapis
        (1) Kısa Süreli ve Uzun Süreli Hapis Cezası
        (2) Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar
  6. Hapis Cezasının Ertelenmesi
  7. Hapis Cezasının İnfazı
     a. Koşullu Salıverilme
     b. Özel İnfaz Şekilleri
        (1) Hafta Sonları veya Geceleri İnfaz
        (2) Konutta İnfaz
- C. Adli Para Cezası
  1. Genel Olarak
  2. Adli Para Cezasının İnfazı
- D. Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi

III. GÜVENLİK TEDBİRLERİ
- A. Genel Olarak

B. Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma
C. Müsadere
1. Eşya Müsaderesi
2. Kazanç Müsaderesi
D. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri
E. Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri
F. Suçta Tekerrür ve Özel Tehlikeli Suçlular
G. Sınır Dışı Edilme
H. Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri

§ 13. DAVA VE CEZANIN DÜŞÜRÜLMESİ
I. GENEL OLARAK
II. DÜŞME NEDENLERİ
A. Sanığın veya Hükümlünün Ölümü
B. Af
1. Kavram
2. Affın Lehine ve Aleyhine Görüşler
3. Affın Türleri
a. Genel Af
b. Özel Af
C. Zamanaşımı
1. Hukuki Niteliği
2. Dava Zamanaşımı
a. Zamanaşımı Süresi
b. Sürenin Durması veya Kesilmesi
3. Ceza Zamanaşımı
a. Zamanaşımı Süresi
b. Zamanaşımının Kesilmesi
4. Hak Yoksunlukları ve Müsaderede Zamanaşımı
5. Zamanaşımının Hesabı ve Uygulanması
D. Önödeme

Dördüncü Bölüm
MİLLETLERARASI CEZA HUKUKU

§ 14. CEZA KANUNLARININ YER BAKIMINDAN UYGULANMASI
I. GENEL OLARAK
II. TÜRKİYE'DE İŞLENEN SUÇLAR
A. Suçun İşlendiği Yerin Belirlenmesi
B. Mülkilik (Ülkesellik) İlkesi
1. Ülke (Mülk) Kavramı
2. İlkenin Anlamı
3. İlkenin İstisnaları
a. Diplomatik Dokunulmazlık
b. Yabancı Asker Kişilerin Dokunulmazlığı
III. YABANCI ÜLKEDE İŞLENEN SUÇLAR

A. Şahsilik İlkesi
   1. Faile Göre Şahsilik
   2. Mağdura Göre Şahsilik
B. İkame Yargı veya Adalet İlkesi
C. Koruma veya Gerçeklik İlkesi
D. Evrensellik İlkesi

IV. CEZALARIN MAHSUBU VE HAK YOKSUNLUKLARI

V. YABANCI KANUNUN GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULMASI

§ 15. SUÇLULARIN İADESİ

I. KAVRAM

II. ŞARTLARI
   A. Maddi Şartlar
   B. Şekli Şartlar

III. GERİ VERMENİN SONUÇLARI: HUSUSİLİK (ÖZELLİK) KURALI